

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 62 ad L 55 stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Spørgsmål 62

Ministeren bedes kommentere artiklen "Når ubekvem viden vælges fra" fra Aktuell Naturvidenskab nr. 1, februar 2006. (Vedlagt)

Svar

Artiklen er i korte træk en kritik af, at indsatsen overfor fosforophobning i den danske dyrkningsjord ikke er tilstrækkelig. Til denne kritik kan nævnes, at der i forbindelse med VMP III blev gennemført et grundigt fagligt forarbejde, og at det på baggrund heraf blev vedtaget, at fosforoverskuddet skal halveres fra 2001/2002 til 2015. Det skal i den forbindelse nævnes, at fosforoverskuddet i 2001/2002 kun er det halve af overskuddet i midten af 1980'erne. Der er derfor ingen tvivl om, at fosforoverskuddet i de seneste 20 år er blevet kraftigt reduceret. Dette ændrer dog ikke ved, at fosforophobningen fortsætter på mange ejendomme, dog med formindsket hastighed, og at dette på langt sigt kan give risiko for et øget fosfortab til vandmiljøet.

I forhold til husdyrloven er det hensigten med hensyn til fosfor at videreføre amternes beskyttelsesniveau. Ser man isoleret på forslaget til beskyttelsesniveau for fosfor, som fremgår af lovforslaget, er det dog korrekt, at denne på papiret umiddelbart vil virke mindre restriktiv end mange amter angiver. Dette er der flere årsager til:

- Der er ingen faglige modeller til at beskrive sammenhængen mellem fosforophobningen i dyrkningsjorden og fosfortabet til vandmiljøet. Noget tyder f.eks. på, at en stor del af det samlede tab kommer fra særlige risikoarealer. Der er iværksat et forskningsprogram til at belyse dette yderligere med henblik på, at den fremtidige indsats kan målrettes disse risikoarealer.
- Det er korrekt, at en regulering af fosforoverskuddet kan medvirke til at begrænse eller forhindre en fosforophobning i jorden. Dette vil på langt sigt kunne reducere risikoen for, at fosfortabet forøges. Der er dog tale om en meget lang tidshorisont, og da der fortsat forventes forbedringer mht. anvendelsen af fosfor i foderet og håndtering af

husdyrgødning (bl.a. de muligheder separation giver) bør dette også inddrages i denne risikoanalyse. Det er derfor vurderet, at reguleringen fra 1/1 2007 til 2009/2010 kan målrettes drænedede jorde med fosfortal over 4 og lavbundsarealer.

- Beskyttelsesniveauet for fosfor påvirkes af beskyttelsesniveauet for nitrat. Nitrat reguleres ifølge den politiske aftale primært via skærper af harmonikravet (kravet til udbringningsarealets størrelse for den anvendte mængde husdyrgødning). Skærper af harmonikravet vil påvirke fosforoverskuddet væsentligt. Hvis f.eks. det generelle harmonikrav på 1,4 DE/ha giver et fosforoverskud på 8 kg P/ha, vil der være fosforbalance ved et harmonikrav på 1,0 DE/ha. Recipienter, som er meget følsomme i forhold til nitrat vil ofte også være kritiske i forhold til fosfor f.eks. følsomme inderfjorde.
- Der er stor forskel på beskyttelsesniveauet på papiret og i praksis. Amternes nuværende beskyttelsesniveau har i stor udstrækning været håndteret via de såkaldte "projektilpasninger", hvor landmandens egne beregninger af konsekvenserne af valgte driftsændringer har ligget til grund for afgørelsen. Det har ikke været muligt at føre tilsyn med de valgte driftsændringer. I de nye miljøgodkendelser er der fastlagte beregningsmodeller, og driftsændringer kan kun indgå i beregningerne, hvis de fastsættes som vilkår, der skal føres tilsyn med.

Det skal understreges, at det fastlagte beskyttelsesniveau kun er gældende indtil vandplanerne ifølge miljømålsloven bliver gennemført i 2009/2010. Først på dette tidspunkt har vi det faglige grundlag for at iværksætte den rette og nødvendige indsats lokalt.